

SERVICE PUBLIC FEDERAL JUSTICE

[2010/10046]

**Loi du 15 mai 1987
relative aux noms et prénoms. — Publication**

Par arrêté royal du 19 décembre 2010 :

M. Delor, Pierre-Alexandre Paul Gisèle Ghislain, né à Dinant le 7 juillet 1988, et;

M. Delor, François-Xavier Fabian Ghislain, né à Dinant le 7 juillet 1988,

tous deux résidant à Ath, sont autorisés, sauf opposition en temps utile sur laquelle il sera statué, à substituer à leur nom patronymique celui de « De Permentier », après l'expiration du délai de 60 jours à compter de la présente insertion.

**SERVICE PUBLIC FEDERAL
DE PROGRAMMATION POLITIQUE SCIENTIFIQUE**

[C – 2011/21000]

19 NOVEMBRE 2010. — Circulaire relative à l'exécution de :

1°) l'arrêté royal du 18 août 2010 portant exécution des articles 5 et 6 de la loi du 24 juin 1955 relative aux archives;

2°) l'arrêté royal du 18 août 2010 portant exécution des articles 1er, 5 et 6bis de la loi du 24 juin 1955 relative aux archives

A M. le Premier Ministre,

A Mesdames et Messieurs les Ministres et Secrétaires d'Etat, membres du Gouvernement fédéral,

A Mesdames et Messieurs les Chefs de Corps des Cours et Tribunaux de l'Ordre judiciaire,

A Mesdames et Messieurs les Chefs de corps du Conseil d'Etat et des juridictions administratives,

A Mesdames et Messieurs les Gouverneurs de province,

A M. le Gouverneur de l'Arrondissement administratif de Bruxelles-Capitale,

A Mesdames et Messieurs les Commissaires d'arrondissement,

A Mesdames et Messieurs les Bourgmestres,

M. le Premier Ministre,

Mme la Ministre,

M. le Ministre,

M. le Secrétaire d'Etat,

Mme le Chef de Corps,

M. le Chef de Corps,

Mme le Gouverneur,

M. le Gouverneur,

Mme le Commissaire d'arrondissement,

M. le Commissaire d'arrondissement,

Mme le Bourgmestre,

M. le Bourgmestre,

Mesdames et Messieurs,

1. Introduction

Cette circulaire contient des informations relatives à la modification de la loi du 24 juin 1955 relative aux archives ainsi qu'à l'exécution de celle-ci.

FEDERALE OVERHEIDS DIENST JUSTITIE

[2010/10046]

**Wet van 15 mei 1987
betreffende de namen en voornamen. — Bekendmaking**

Bij koninklijk besluit van 19 december 2010 is machtiging verleend aan :

de heer Delor, Pierre-Alexandre Paul Gisèle Ghislain, geboren te Dinant op 7 juli 1988, en;

de heer Delor, François-Xavier Fabian Ghislain, geboren te Dinant op 7 juli 1988,

beiden wonende te Aat, om, behoudens tijdig verzet waarover zal beslist worden, hun geslachtsnaam in die van « De Permentier » te veranderen, na afloop van 60 dagen te rekenen van deze bekendmaking.

**PROGRAMMATORISCHE
FEDERALE OVERHEIDS DIENST WETENSCHAPSBELEID**

[C – 2011/21000]

19 NOVEMBER 2010. — Omzendbrief met betrekking tot uitvoering van :

1°) het koninklijk besluit van 18 augustus 2010 tot uitvoering van artikelen 5 en 6 van de archiefwet van 24 juni 1955;

2°) het koninklijk besluit van 18 augustus 2010 tot uitvoering van artikelen 1, 5 en 6bis van de archiefwet van 24 juni 1955

Aan de heer Eerste Minister,

Aan de Dames en Heren Ministers en Staatssecretarissen, leden van de federale Regering,

Aan de Dames en Heren Korpschefs van de Hoven en Rechten van de Rechtelijke Orde,

Aan de Dames en Heren Korpschefs van de Raad van Staten en van de administratieve Rechtspraken,

Aan de Dames en Heren Provinciegouverneurs,

Aan de heer Gouverneur van het administratief Arrondissement Brussel-Hoofdstad,

Aan de Dames en Heren Arrondisementscommissarissen,

Aan de Dames en Heren Burgemeesters,

Mijnheer de Eerste Minister,

Mevr. de Minister,

Mijnheer de Minister,

Mijnheer de Staatssecretaris,

Mevr. de Korpschef,

Mijnheer de Korpschef,

Mevr. de Gouverneur,

Mijnheer de Gouverneur,

Mevr. de Arrondisementscommissaris,

Mijnheer de Arrondisementscommissaris,

Mevr. de Burgemeester,

Mijnheer de Burgemeester,

Dames en Heren,

1. Inleiding

Deze omzendbrief omvat informatie over zowel de wijziging van de archiefwet van 24 juni 1955 als over de uitvoering van de wet.

Elle vise à informer les fonctionnaires de tous les services publics qui relèvent de la compétence du Gouvernement fédéral, du pouvoir judiciaire et des autorités provinciales et locales de la portée et des conséquences de ces dispositions.

2. La modification de la loi

La loi de 1955 relative aux archives a été modifiée sur certains points par la loi du 6 mai 2009 portant des dispositions diverses (articles 126 à 132 - *Moniteur belge*, 19 mai 2009, p. 37877-37878).

Les principaux objectifs de la modification de la loi sont :

1. améliorer et renforcer l'exécution des missions des Archives de l'Etat, une des dix institutions scientifiques fédérales ressortant au SPP Politique scientifique;

2. garantir la conservation durable d'archives de valeur en offrant au Roi l'occasion de fixer une série d'exigences minimales de qualité pour la conservation des archives en bon état, ordonnées et accessibles;

3. soutenir la recherche scientifique, en réduisant de cent ans à trente ans les délais pour le transfert obligatoire d'archives d'intérêt culturel et historique ou d'archives d'une grande valeur scientifique et juridique;

4. stimuler la publicité des informations produites par les pouvoirs publics;

5. enfin, veiller à ce que les archives transférées – moyennant application des modalités fixées par le Roi – soient rapidement accessibles à la recherche.

La loi relative aux archives en vigueur stipule notamment que :

1. les archives datant de plus de trente ans conservées par les tribunaux de l'Ordre judiciaire, le Conseil d'Etat, les administrations de l'Etat et des provinces et les établissements publics qui sont soumis à leur contrôle ou à leur surveillance administrative sont transférées – sauf dispense régulièrement accordée – en bon état, ordonnées et accessibles, aux Archives de l'Etat (art. 1er, § 1er);

2. il pourra être procédé au transfert aux Archives de l'Etat des archives ayant moins de trente ans et ne présentant plus d'utilité administrative, à la demande des autorités publiques auxquelles elles appartiennent (art. 1er, § 3);

3. le Roi détermine les modalités selon lesquelles s'opéreront ces transferts et les conditions dans lesquelles les autorités sont dispensées de transférer leurs archives (art. 1er, § 4);

4. les archives transférées aux Archives de l'Etat en vertu de l'article 1er, alinéa 1er, sont publiques. Le Roi détermine les modalités selon lesquelles elles sont communiquées au public (art. 3);

5. les autorités ne pourront procéder à la destruction d'archives sans avoir obtenu l'autorisation de l'Archiviste général du Royaume ou de ses délégués (art. 5);

6. les archives détenues par les autorités sont sous la surveillance de l'Archiviste général du Royaume ou de ses délégués (art. 6, § 1er). Le Roi détermine la manière dont cette surveillance doit être exercée (art. 6, § 2);

7. Le Roi détermine la durée de la période transitoire et les conditions dans lesquelles le versement des archives visées à l'article 1er, alinéa 1er, pourra être échelonné lors de l'entrée en vigueur de la présente loi. (art. 6bis).

3. Exécution de la loi

La loi relative aux Archives prévoit une série d'arrêtés royaux, dont deux ont été publiés au *Moniteur belge* le 23 septembre dernier, à savoir :

- l'arrêté royal du 18 août 2010 portant exécution des articles 5 et 6 de la loi du 24 juin 1955 sur les archives (ci-après : arrêté royal « Surveillance et élimination d'archives »);

- et l'arrêté royal du 18 août 2010 portant exécution des articles 1er, 5 et 6bis de la loi du 24 juin 1955 relative aux archives (ci-après : arrêté royal « Transfert d'archives »).

3.1. L'arrêté royal « Surveillance et élimination d'archives »

Le premier arrêté d'exécution du 18 août 2010 concerne successivement :

- la surveillance de la conservation des archives par les services publics (chapitre 2, art. 2 à 10);

- l'élimination d'archives (chapitre 3, art. 11 à 15);

- quelques dispositions finales (chapitre 4, art. 16 et 17).

Zij strekt ertoe de ambtenaren van alle overheden die vallen onder de bevoegdheid van de federale Regering, van de rechterlijke macht en van de provinciale en gemeentelijke overheden te informeren over de draagwijde en de gevolgen van deze bepalingen.

2. De wetswijziging

De archiefwet van 1955 werd op een aantal punten gewijzigd bij de wet van 6 mei 2009 houdende diverse bepalingen (artikelen 126 tot 132 *Belgisch Staatsblad*, 19 mei 2009, blz. 37877-37878).

De voornaamste doelstellingen van de wetswijziging waren :

1. de uitoefening van de opdrachten van het Rijksarchief, één van de tien federale wetenschappelijke instellingen ressorterend onder de POD Wetenschapsbeleid, te verbeteren en te versterken;

2. de duurzame bewaring van waardevolle archieven te waarborgen door de Koning de gelegenheid te geven een reeks minimale kwaliteitseisen vast te leggen inzake goede, geordende en toegankelijke bewaring van archieven;

3. het wetenschappelijk onderzoek te ondersteunen door de termijn voorzien voor de verplichte overbrenging van archieven van cultuur-historisch belang of van archieven met grote juridische en onderzoeks-waarde van honderd naar dertig jaar in te korten;

4. de openbaarheid van overheidsinformatie te stimuleren;

5. en tenslotte, ervoor te zorgen dat de overgebrachte archieven – mits toepassing van de modaliteiten bepaald door de Koning – ook sneller toegankelijk zijn voor onderzoek.

De vigerende archiefwet bepaalt onder meer dat :

1. archieven van meer dan dertig jaar oud, bewaard door de rechtbanken van de rechterlijke macht, de Raad van State, de rijksbesturen, de provincies en de openbare instellingen die aan hun controle of administratief toezicht zijn onderworpen, behoudens regelmatige vrijstelling, in goede, geordende en toegankelijke staat naar het Rijksarchief worden overgebracht (art. 1, § 1);

2. archieven minder dan dertig jaar oud, die geen nut meer hebben voor de administratie, op verzoek van de openbare overheden aan wie ze toebehoren naar het Rijksarchief kunnen worden overgebracht (art. 1, § 3);

3. de Koning de modaliteiten van overbrenging vastlegt, alsook de voorwaarden waaronder overheden van de overbrenging van archieven worden vrijgesteld (art. 1, § 4);

4. de ingevolge het eerste artikel, eerste lid Archiefwet, naar het Rijksarchief overgebrachte archieven openbaar zijn. De Koning bepaalt de regels volgens welke zij aan het publiek ter inzage kunnen gegeven worden (art. 3);

5. de overheden geen archieven mogen vernietigen zonder toestemming van de Algemeen Rijksarchivaris of van diens gemachtigden (art. 5);

6. de archieven bewaren door de overheden onder het toezicht staan van de Algemeen Rijksarchivaris of van diens gemachtigden (art. 6, § 1). De Koning bepaalt de wijze waarop dit toezicht dient te worden uitgeoefend (art. 6, § 2);

7. de Koning de duur bepaalt van de overgangsperiode en de voorwaarden waaronder de overbrenging van archieven bedoeld in het eerste artikel, eerste lid bij de inwerkingtreding van de wet in de tijd kan worden gespreiden (art. 6bis).

3. De uitvoering van de wet

De Archiefwet voorziet in een aantal door de Koning te nemen besluiten, waarvan er twee op 23 september jl. in het *Belgisch Staatsblad* werden gepubliceerd, nl. :

- het koninklijk besluit van 18 augustus 2010 tot uitvoering van de artikelen 5 en 6 van de archiefwet van 24 juni 1955 (voortaan : koninklijk besluit « toezicht en vernietiging van archieven »);

- en het koninklijk besluit van 18 augustus 2010 tot uitvoering van artikelen 1, 5 en 6bis van de archiefwet van 24 juni 1955 (voortaan : koninklijk besluit « overbrenging van archieven »).

3.1. Het koninklijk besluit « toezicht en vernietiging van archieven »

Het eerste uitvoeringsbesluit van 18 augustus 2010 heeft betrekking op achtereenvolgens :

- het toezicht op de bewaring van de archieven door de overheden (hoofdstuk 2, art. 2-10);

- de vernietiging van archieven (hoofdstuk 3, art. 11-15);

- enkele slotbepalingen (hoofdstuk 4, art. 16-17).

3.1.1. Objectifs

Les objectifs de cet arrêté d'exécution sont :

- préciser une série de missions des Archives de l'Etat;
- inciter les services publics auxquels la loi s'applique, à mener une politique de gestion rationnelle des archives en leur possession;
- offrir aux services publics un cadre réglementaire de normes minimales de qualité pour certains aspects de la gestion archivistique;
- inciter les services publics à procéder le plus tôt possible au tri de leurs archives, afin de contribuer ainsi – comme le prouve la pratique – à une gestion plus efficace des informations;
- sensibiliser les Ministres fonctionnellement compétents des services publics respectifs, à l'importance d'une conservation durable des informations du secteur public.

3.1.2. Missions des Archives de l'Etat

1. Les Archives de l'Etat exercent la surveillance sur la manière dont les services publics gèrent et conservent les archives en leur possession, quels que soient le support et la forme matérielle de celles-ci. (art. 2). La surveillance ne concerne donc pas uniquement la gestion des archives sur support papier, mais également celle des informations numériques, audiovisuelles, e.a.

2. La surveillance vise à garantir une conservation durable des informations produites par les services publics (art. 3).

3. Dans la pratique, la surveillance est réalisée par le biais d'inspections, la rédaction de rapports et l'établissement de recommandations (art. 4).

4. Les directives, recommandations et conseils aux services publics, sur la gestion archivistique sont diffusés et rendus publics par les Archives de l'Etat (art. 5).

5. Sur proposition des Archives de l'Etat, le Ministre compétent pour les Archives de l'Etat fixe les normes techniques que les services publics doivent respecter lors de l'aménagement des espaces destinés à la conservation des archives (art. 6).

6. Si les archives destinées au transfert dans un dépôt d'archives constituent un danger physique pour les personnes ou les autres documents conservés par les Archives de l'Etat, celles-ci sont habilitées à prendre des dispositions adéquates (art. 11, § 2).

7. Les Archives de l'Etat déterminent l'intérêt scientifique, historique, juridique et sociétal des archives et consignent leur destination définitive dans des tableaux de tri (soit la conservation permanente, soit l'élimination) (art. 12, § 1er à 3 – voir aussi art. 1er, § 1er, 9).

8. Si le service public ne dispose pas encore d'un tableau de tri validé, les Archives de l'Etat peuvent délivrer une autorisation d'élimination limitée à certaines catégories d'archives (art. 12, § 4).

9. Si un service public ne se conforme pas à l'arrêté, le Ministre compétent pour les Archives de l'Etat ainsi que le(s) Ministre(s) fonctionnellement compétent(s), en sont informés; des mesures d'ajustement pourront être prises par la suite (art. 16).

10. Annuellement, les Archives de l'Etat font un rapport sur la surveillance et l'élimination d'archives, destiné au Premier Ministre et au Ministre compétent pour les Archives de l'Etat (art. 17).

3.1.3. Missions des services publics

Les services publics sont tenus de :

1. conserver leurs archives suivant une série de normes techniques à respecter (art. 7);

2. affecter du personnel qualifié à la gestion et à la conservation des archives (art. 8);

3. identifier et classer les archives qu'ils gèrent, de façon à ce qu'elles puissent être retrouvées dans un délai raisonnable (art. 9);

4. donner à tout moment accès aux délégués des Archives de l'Etat, aux archives en leur possession, quels que soient leur support et leur forme matérielle (art. 10);

5. ne pas procéder à une élimination physique d'archives sans autorisation écrite des Archives de l'Etat (art. 11, § 1er et art. 12, § 4);

6. faire valider un tableau de tri spécifique à son type d'institution par les Archives de l'Etat (art. 12, § 3 et § 4);

7. respecter la procédure en matière d'élimination physique effective d'archives, décrite aux articles 13 et 14 de l'arrêté;

8. attendre que les Archives de l'Etat délivrent un accusé de réception définitive, avant d'éliminer des archives numériques (art. 15).

3.1.1. Doelstellingen

De doelstellingen van dit uitvoeringsbesluit zijn :

- het preciseren van een aantal taken opgedragen aan het Rijksarchief;
- overheden die onder toepassing van de wet vallen ertoe aanzetten een beleid te voeren inzake het rationeel beheer van de archieven die bij hen berusten;
- overheden een reglementair kader aanbieden van minimale kwaliteitsnormen inzake bepaalde aspecten van het archiefbeheer;
- overheden ertoe aanzetten om in een zo vroeg mogelijk stadium over te gaan tot de selectie van archieven, om op die manier bij te dragen – zoals de praktijk aantoont – tot een efficiënter informatiebeheer;
- de vakministers bevoegd voor de respectieve overheden bewust maken van het belang van de duurzame bewaring van overheidsinformatie.

3.1.2. Opdrachten van het Rijksarchief

1. Het Rijksarchief oefent toezicht uit op de wijze waarop overheden de archieven die bij hen berusten beheren en bewaren, ongeacht hun materiële drager en materiële vorm (art. 2). Het toezicht heeft dus niet enkel betrekking op het beheer van papieren archieven maar eveneens op het beheer van digitale, audiovisuele e.a. informatie.

2. Het doel van het toezicht is de duurzame bewaring van overheidsinformatie te waarborgen (art. 3).

3. Het toezicht geschiedt concreet door middel van inspecties, het opstellen van verslagen en het vast-leggen van aanbevelingen (art. 4).

4. De richtlijnen, aanbevelingen en adviezen aan overheden over de diverse aspecten van het archiefbeheer worden door het Rijksarchief verspreid en openbaar gemaakt (art. 5).

5. Op voorstel van het Rijksarchief worden de technische normen die overheden in acht dienen te nemen bij de inrichting van archiefruimten door de minister bevoegd voor het Rijksarchief vastgelegd (art. 6).

6. Indien de archieven die bestemd zijn voor de overdracht naar een archiefbewaarplaats een fysiek gevaar inhouden voor personen en voor andere archieven die door het Rijksarchief worden bewaard, wordt het Rijksarchief geacht passende maatregelen te nemen (art. 11, § 2).

7. Het Rijksarchief bepaalt de wetenschappelijke, historische, juridische en maatschappelijke waarde van de archieven en legt in selectielijsten de definitieve bestemming van de archieven vast (hetzij de permanente bewaring, hetzij de vernietiging) (art. 12, § 1 – 3 – zie ook : art. 1, § 1, 9).

8. Indien de overheid nog niet beschikt over een goedgekeurde selectielijst kan het Rijksarchief een toelating tot vernietiging afleveren voor een beperkt aantal categorieën archieven (art. 12, § 4).

9. Indien de overheid handelt in strijd met het besluit worden de minister bevoegd voor het Rijksarchief alsook de betrokken vakminister(s) hiervan in kennis gesteld, waarna corrigerende maatregelen kunnen genomen worden (art. 16).

10. Over het toezicht en de vernietiging van archieven brengt het Rijksarchief jaarlijks verslag uit aan de Eerste Minister en aan de Minister bevoegd voor het Rijksarchief (art. 17).

3.1.3. Opdrachten van de overheden

De overheden zijn ertoe gehouden :

1. hun archieven te bewaren volgens een aantal voorgeschreven technische normen (art. 7);

2. gekwalificeerd personeel met het beheer en de bewaring te belasten (art. 8);

3. de archieven die ze beheren te beschrijven en te ordenen opdat ze binnen redelijke termijn teruggevonden kunnen worden (art. 9);

4. de vertegenwoordiger van het Rijksarchief ten allen tijde toegang te verlenen tot de archieven in zijn bezit, ongeacht de drager en materiële vorm (art. 10);

5. niet over te gaan tot de fysieke vernietiging van archieven zonder de schriftelijke toestemming van het Rijksarchief (art. 11, § 1; art. 12, § 4);

6. een selectielijst eigen aan het type instelling ter goedkeuring aan het Rijksarchief voor te leggen (art. 12, § 3 – 4);

7. de procedure inzake de effectieve fysieke vernietiging van archieven, zoals beschreven in art. 13 en 14 van het besluit, na te leven;

8. pas over te gaan tot vernietiging van digitaal archief nadat het Rijksarchief een ontvangstmelding voor overbrenging heeft afgeleverd (art. 15).

3.2. L'arrêté royal « Transfert d'archives »

3.2.1. Objectifs

Les principaux objectifs de l'arrêté royal « Transfert d'archives » sont :

- arrêter toutes les règles en matière de transfert d'archives – tant publiques que privées – vers un dépôt d'archives des Archives de l'Etat;

Remarque : le transfert des archives privées (Titre III, articles 24 à 29) ne fait pas l'objet de la présente circulaire.

- responsabiliser les services publics voulant être dispensés du transfert de leurs archives, notamment en matière de bonne conservation et d'accessibilité au public;

- confirmer le caractère public des archives des services publics : étant donné que les archives des services publics appartiennent au domaine public, elles sont imprescriptibles et inaliénables;

- sensibiliser les Ministres fonctionnellement compétents des services publics respectifs, aux exigences minimales de qualité en matière de transfert d'archives aux Archives de l'Etat.

3.2.2. Missions des Archives de l'Etat

1. Lorsqu'un service public, mentionné à l'article 1er, alinéa 1er, de la loi relative aux Archives ne se conforme pas aux dispositions relatives au transfert des archives, le Ministre compétent pour les Archives de l'Etat ainsi que le(s) Ministre(s) fonctionnellement compétent(s) pour le service public concerné, en sont informés; des mesures d'ajustement pourront être prises ultérieurement (art. 4);

2. la destination définitive des archives à transférer est fixée à l'article 7 de l'arrêté (voir ci-après); toutefois, en cas de force majeure, les Archives de l'Etat peuvent désigner à titre provisoire d'autres dépôts d'archives (art. 8); les Archives de l'Etat peuvent aussi, en cas de force majeure, différer en tout ou en partie un transfert d'archives (art. 20, § 4);

3. les Archives de l'Etat veillent au respect des conditions et de la procédure pour le transfert d'archives par les services publics (art. 12 à 23). Elles leur communiquent des directives et les assistent pour préparer et exécuter le transfert. Elles veillent aussi au bon état, à l'ordre et à l'accessibilité des archives avant leur transfert.

3.2.3. Missions des services publics

3.2.3.1. Délais de transfert

Les tribunaux de l'Ordre judiciaire, le Conseil d'Etat, les Administrations de l'Etat et les Provinces et les établissements publics qui sont soumis à leur contrôle ou à leur surveillance administrative, sont tenus de :

- transférer les archives de trente ans ou plus aux Archives de l'Etat, au plus tard dix ans après la date de la publication de l'arrêté, c'est-à-dire le 22 septembre 2020 (art. 2); le transfert des archives peut être échelonné sur une période de dix ans, de commun accord avec les Archives de l'Etat (art. 3, § 1er);

- transférer les archives ayant plus de cent ans dans l'année qui suit la publication de l'arrêté, c'est-à-dire au plus tard le 22 septembre 2011. (art. 3, § 2);

- transférer aux Archives de l'Etat les archives ayant moins de trente ans, ne présentant plus d'utilité administrative et dont la conservation pérenne et l'accessibilité ne peuvent plus être garanties; ce transfert sera réalisé moyennant un contrat de dépôt avec les Archives de l'Etat, qui expire au moment où les archives concernées auront atteint l'âge de trente ans (art. 6, § 1er).

3.2.3.2. Des Archives de l'Etat : lieu de transfert

Les dépôts d'archives où les archives doivent être transférées sont déterminés par les dispositions de l'article 7 de l'arrêté :

1. pour les archives des services publics dont les compétences couvrent ou ont couvert l'ensemble du Royaume ou la majeure partie de ce dernier : aux Archives générales du Royaume;

2. pour les archives des services publics dont les compétences ne couvrent pas ou n'ont pas couvert l'ensemble du Royaume ou la majeure partie de celui-ci : aux Archives de l'Etat du ressort où le siège du service public se situe ou se situait au moment de sa suppression;

3. pour les archives numériques des services publics : aux Archives de l'Etat désignées par l'Archiviste général du Royaume.

3.2. Het koninklijk besluit « overbrenging van archieven »

3.2.1. Doelstellingen

De voornaamste doelstellingen van het koninklijk besluit « overbrenging van archieven » zijn :

- het vaststellen van alle regels die verband houden met de overbrenging van archieven naar een archiefbewaarplaats van het Rijksarchief, zowel van overheidsarchieven als van particuliere archieven;

Opmerking : de overbrenging van particuliere archieven (Titel III, art. 24-29) maakt geen voorwerp uit van deze omzendbrief.

- het responsabiliseren van overheden die een vrijstelling wensen te bekomen van overbrenging van hun archieven, meer bepaald inzake goede bewaring en toegankelijkheid voor het publiek;

- het openbaar karakter van overheidsarchieven bevestigen : vermits overheidsarchieven deel uitmaken van het openbaar domein zijn ze van verjaring uitgesloten en onvervreemdbaar;

- de vakministers bevoegd voor de respectieve overheden bewust te maken van de minimale kwaliteitseisen inzake overbrenging van archieven naar het Rijksarchief.

3.2.2. Opdrachten van het Rijksarchief

1. Indien een overheid vermeld in het eerste artikel, eerste lid Archiefwet de bepalingen inzake overbrenging van archieven niet toepast, worden de minister bevoegd voor het Rijksarchief alsook de betrokken vakminister(s) hiervan in kennis gesteld, waarna corrigerende maatregelen kunnen genomen worden (art. 4);

2. de definitieve bestemming van de over te brengen archieven wordt vastgelegd in artikel 7 van het besluit (zie hierna), maar in geval van overmacht, kan het Rijksarchief voorlopig andere archiefbewaarplaatsen aanwijzen (art. 8); in geval van overmacht kan het Rijksarchief een overbrenging van archieven geheel of gedeeltelijk uitstellen (art. 20, § 4);

3. het Rijksarchief ziet toe op de naleving van de voorwaarden en de procedure voor overbrenging van archieven door overheden (art. 12-23). Het deelt aan overheden richtlijnen mee en staat hen bij de voorbereiding en uitvoering van de overbrenging. Het ziet toe op de goede, geordende en toegankelijke staat vóór de overbrenging van archieven.

3.2.3. Opdrachten van de overheden

3.2.3.1. Overbrengingstermijnen

De rechtkanten van de rechterlijke Macht, de Raad van State, de Rijksbesturen, de Provincies en de openbare instellingen die aan hun controle of administratief toezicht zijn onderworpen, zijn ertoe gehouden :

- ten laatste tien jaar na de publicatie van dit besluit, d.w.z. op 22 september 2020 de archieven ouder dan dertig jaar naar het Rijksarchief over te brengen (art. 2); de overbrenging van archieven kan in overleg met het Rijksarchief gespreid worden over tien jaar (art. 3, § 1);

- archieven ouder dan honderd jaar binnen het jaar na de datum van publicatie van dit besluit over te brengen, d.w.z. ten laatste op 22 september 2011 (art. 3, § 2);

- archieven jonger dan dertig jaar en die geen administratief nut meer hebben, en waarvan de langetermijnbewaring en de toegankelijkheid niet langer kunnen worden gewaarborgd, naar het Rijksarchief over te brengen mits het sluiten van een overeenkomst van bewaargeving met het Rijksarchief dat verstrijkt op het ogenblik dat betrokken archieven dertig jaar oud zijn (art. 6, § 1).

3.2.3.2. De plaats van de Rijksarchieven waarnaar archieven dienen overgebracht

De archiefbewaarplaatsen waarnaar archieven overgebracht moeten worden, zijn vastgesteld volgens de bepalingen van artikel 7 van het besluit :

1. voor archieven van overheden, waarvan de bevoegdheden zich uitstrekken of hebben uitgestrekt over het gehele land of het grootste deel van het land : in het Algemeen Rijksarchief;

2. voor archieven van overheden waarvan de bevoegdheden zich niet over het gehele land of het grootste deel van het land uitstrekken of hebben uitgestrekt : in het Rijksarchief van het ressort waar de overheid zijn zetel heeft of op het ogenblik van zijn opheffing had;

3. voor digitale archieven van overheden : in een Rijksarchief dat door de Algemeen Rijksarchivaris wordt aangewezen.

3.2.3.4. Dispenses

1. Le SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement ainsi que le Ministère de la Défense sont dispensés du transfert de leurs archives de moins de cinquante ans à condition que :

- la pérennité, l'authenticité, l'intégrité, le classement, l'accessibilité et la lisibilité des archives soient assurés;

- le public puisse consulter ces archives dans les mêmes conditions qu'aux Archives de l'Etat. (art. 9).

La dispense de transfert obligatoire des archives, prévue par l'arrêté royal du 12 décembre 1957 (désormais abrogé) pour les instances publiques susmentionnées, n'est plus d'application. (art. 30).

2. Les autres services publics, mentionnés à l'article 1er, alinéa 1er, de la loi relative aux archives, peuvent être dispensés du transfert pour un délai de dix ans, renouvelable, pourvu qu'ils démontrent que les archives concernées présentent encore une utilité administrative et que la bonne conservation et la consultation publique en sont garanties. (art. 10).

3.2.3.5. Conditions pour le transfert

Les archives peuvent être transférées aux Archives de l'Etat uniquement à condition que :

1. elles soient en bon état au moment du transfert. (art. 12, § 1er);

2. elles soient documentées de telle manière que la consultation de l'information reste garantie (art. 12, § 3);

3. elles aient fait l'objet d'un tri avant le transfert (art. 13);

4. avant le transfert, elles aient été, le cas échéant, dépoussiérées ou désinfectées, débarrassées de matériaux nuisibles et conditionnées dans le respect des exigences minimales de qualité, conformes au cahier des charges rédigé par les Archives de l'Etat (art. 14);

5. elles soient transférées en bon ordre de classement (art. 15);

6. elles soient accessibles, c'est-à-dire qu'elles puissent être décrites et communiquées aux utilisateurs dans un délai raisonnable (art. 16);

7. elles soient accompagnées d'un inventaire conforme aux directives des Archives de l'Etat (art. 17) et de tous les instruments de recherche permettant d'identifier les documents isolés ou les dossiers (art. 18);

8. le service public avertisse les Archives de l'Etat au minimum trois mois avant la date prévue du transfert (art. 19);

9. lors du transfert, elles soient libres de droit, sans contrainte et exemptes de contrats d'emprunt ou d'exploitation quels qu'ils soient (art. 20, § 3);

10. le transfert de la gestion des archives soit consigné dans un acte de transfert, signé par les deux parties, dans lequel figure une description succincte des archives visées, avec l'énoncé des limitations légales et réglementaires restreignant leur consultation, et que l'inventaire soit joint à cet acte (art. 21);

11. le transfert s'effectue à l'intervention et aux frais du service public concerné (art. 22).

Je vous remercie de la bonne suite que vous voudrez bien réservée à la présente.

Les archivistes des Archives de l'Etat peuvent être consultés sur tout point utile complémentaire qui vous semblerait nécessaire.

Bruxelles, 19 novembre 2010.

La Ministre de la Politique scientifique,
Mme S. LARUELLE

3.2.3.4. Vrijstellingen

1. De FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en het Ministerie van Defensie worden vrijgesteld van overbrenging van hun archieven van minder dan vijftig jaar op voorwaarde dat :

- de langetermijnbewaring, de authenticiteit, de integriteit, de ordening, de toegankelijkheid en de leesbaarheid van de archieven worden gewaarborgd;

- het publiek deze archieven onder dezelfde voorwaarden als in het Rijksarchief kan raadplegen (art. 9).

De vrijstelling van verplichte overbrenging van archieven door voornoemde overheidsinstanties, voorzien door het koninklijk besluit van 12 december 1957 (voortaan ingetrokken), vervalt (art. 30).

2. De overige overheden vermeld in het eerste artikel, eerste lid Archiefwet kunnen mits het aantonen van het administratief nut van de archieven en het waarborgen van de goede bewaring en raadpleging van deze archieven door het publiek, een vrijstelling bekomen voor een termijn van tien jaar die hernieuwbaar is (art. 10).

3.2.3.5. Voorwaarden voor overbrenging

Archieven kunnen slechts naar het Rijksarchief worden overgebracht mits aan de volgende voorwaarden is voldaan :

1. zij zijn op het ogenblik van de overbrenging in goede staat (art. 12, § 1);

2. zij zijn bij de overbrenging zodanig gedocumenteerd dat de raadpleging van de informatie gewaarborgd is (art. 12, § 3);

3. zij werden vóór de overbrenging aan een selectie onderworpen (art. 13);

4. zij werden vóór de overbrenging desgevallend stofvrij gemaakt of ontsmet, ontdaan van schadelijke materialen en verpakt in verpakkingsmateriaal dat voldoet aan de minimale kwaliteitsseisen overeenkomstig het lastenboek opgesteld door het Rijksarchief (art. 14);

5. zij worden in geordende staat overgebracht (art. 15);

6. zij zijn toegankelijk, dit wil zeggen dat ze binnen een redelijke termijn beschreven kunnen worden en aan de gebruikers ter beschikking kunnen worden gesteld (art. 16);

7. zij zijn bij de overbrenging vergezeld van een inventaris opgemaakt overeenkomstig de richtlijnen van het Rijksarchief (art. 17) en van alle zoekinstrumenten waarmee afzonderlijke documenten of dossiers kunnen worden teruggevonden (art. 18);

8. de overheid bracht het Rijksarchief uiterlijk drie maanden vóór de voorziene datum van de overbrenging op de hoogte (art. 19);

9. zij zijn bij de overbrenging vrij en onbelast en niet bezwaard met leen- of gebruikscontracten van welke aard ook (art. 20, § 3);

10. de overdracht van het beheer over de archieven wordt vastgelegd in een door beide partijen ondertekende akte van overbrenging met een beknopte beschrijving van de betrokken archieven en de vermelding van de wettelijke en reglementaire beperkingen inzake raadpleging; de akte is vergezeld van de inventaris (art. 21);

11. de overbrenging geschiedt door toedoen en op kosten van de betrokken overheid (art. 22).

Ik dank u voor het goede gevolg dat u aan dit schrijven zult willen geven.

De archivarissen van het Rijksarchief kunnen worden geraadplegd over welk onderwerp ook dat u noodzakelijk lijkt.

Brussel, 19 november 2010.

De Minister van Wetenschapsbeleid,
Mevr. S. LARUELLE